



■ Pavla Marianová a její romský Nářek



Je úžasné, co všechno může obsáhnout lidský hlas. Zvláště když jako východisko si vezme romské písně. Pavlu Marianovou, která vydala sólové album Nářek, bude znát hlavně domácí folkové publikum, které chodilo na koncerty skupiny Klíč. Už tehdy, v 90. letech, měla kapela v repertoáru romské písničky. Ovšem až nyní, po dočasném rozchodu skupiny, přišel čas na velkou lásku Pavly Marianové.

V romských písních nachází vše, co potřebuje k vyjádření. Melodii, zpěvnost a hlavně obrovskou nálož citů. Její hluboký hlas, který si člověk zapamatuje na první poslech, se umí do písní emotivně položit a rozeznívá se naplno, naléhavě, jakoby na posluchače měla spadnout všechna tíha nářku (Amari sal amari). Pavla Marianová má romské písně ráda, vlastně je nabízí českému posluchači s velmi dramatickou dikcí. Ale to je v pořádku, tohle je její osobní vklad. Přispívají k němu i české sloky v překladu Iva Havlů, které se střídají s romskými. Například „co o lásce víš, já s tebou mám jen kříž, když se vracíš denně až k ránu,“ zpívá Pavla Marianová v romské lidovce More more. Ani romština nezní v jejím podání nepatřičně. „Romština, co se týká zapamatování, mi nedělá žádné potíže,“ řekla zpěvačka v jednom z rozhovorů. „Romskou písničku umím

dřív než českou, asi jsem opravdu byla v minulém životě Romka. Nevím o čem zpívám, pokud nemám český překlad, ale přitom to hned umím. A doma máme i romsko-český slovník. Taký si mi podařilo půl roku zpívat s romskou cimbálovkou pana Feča, který napsal romskou operetu a pro svůj projekt potřeboval zpěváky. Já jsem byla jediná bílá ve velikém ansámbu a bylo pro mě opravdu velmi potěšující, jak dobře mě přijali. A k mé výslovnosti nebyly žádné připomínky.“

Vcítění Pavly Marianové je velmi hluboké, odpovídá jejímu baladickému zpěvu, který vyplní veškerý prostor, zatímco hlas je obrovským generátorem energie. Nevadí, že se zde tolik netančí, už název Nářek napovídá, že půjde spíše o pomalejší rytmy, ve kterých se nese prvních pět písní. Šestá skladba Marel o del marel rytmicky poskočí, a je to opět znamenité rovněž kvůli kontrastu, když skladba se zklidní v pomalých tempech. I když několik písní napsal zpěvaččin manžel Pavel Marian, kapelník Klíče, a sama zpěvačka je označuje za „pseudocikánské“, nejde o lacinou náhražku, ale o svébytné variace na témata romské hudby.

Právě osobní nasazení, vlastní názor a vášeň, to vše dává patnácti písním punc opravdovosti a jedinečnosti. Pavla Marianová se nesnaží romské písně kopírovat, ale předvést ve svém výkladu, který se občas proplétá s českou folkovou baladičností. Ostatně rovných deset skladeb na téhle desce je romských, jednu z nich napsal Desiderus Dužda. Dokonce myslím, že tahle deska je zásadním počinem v tom, jak by se „bílá“ zpěvačka mohla inspirovat romskou hudbou. Vše je prosté. Doprovodná kapela by byla asi zbytečná, neboť by jen plynula s většinovým proudem očekávané muziky. Stačí kytarový doprovod, který přitakává úžasné sugestivnímu hlasu v písni Joj mamó, jež třese snad celým světem a která by se v podání Pavly Marianové dala nazvat romskou árií. Pavla Marianová vystupuje s těmito písněmi sólově, jako písničkářka s kytarou. A je to taková síla, že vás přibije do židle.